

Документ за разглеждане в заседание

A9-0176/2024

11.4.2024

ПРЕПОРЪКА

относно проекта на решение на Съвета относно оттеглянето на Съюза от Договора за Енергийната харта
(06509/2024 – C9-0059/2024 – 2023/0273(NLE))

Комисия по международна търговия
Комисия по промишленост, изследвания и енергетика

(Процедура на съвместни комисии – член 58 от Правилника за дейността)

Докладчици: Ана Кавацини, Марк Ботенга

Легенда на използваните знаци

- * Процедура на консултация
- *** Процедура на одобрение
- ***I Обикновена законодателна процедура (първо четене)
- ***II Обикновена законодателна процедура (второ четене)
- ***III Обикновена законодателна процедура (трето четене)

(Посочената процедура се базира на правното основание, предложено в проекта на акт.)

СЪДЪРЖАНИЕ

Страница

ПРОЕКТ ЗА ЗАКОНОДАТЕЛНА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ ..5	
ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ.....6	6
ПРИЛОЖЕНИЕ: СУБЕКТИ ИЛИ ЛИЦА, ПРЕДОСТАВИЛИ ИНФОРМАЦИЯ НА ДОКЛАДЧИЦИТЕ.....9	9
ПРОЦЕДУРА НА ВОДЕЩАТА КОМИСИЯ.....10	10
ПОИМЕННО ОКОНЧАТЕЛНО ГЛАСУВАНЕ ВЪВ ВОДЕЩАТА КОМИСИЯ11	11

ПРОЕКТ ЗА ЗАКОНОДАТЕЛНА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

**относно проекта на решение на Съвета относно оттеглянето на Съюза от Договора
за Енергийната харта
(06509/2024 – C9-0059/2024 – 2023/0273(NLE))**

(Одобрение)

Европейският парламент,

- като взе предвид проекта на решение на Съвета (06509/2024),
 - като взе предвид Договора за Енергийната харта, подписан в Лондон на 17 декември 1994 г., и по-специално член 47 от него,
 - като взе предвид искането за одобрение, представено от Съвета съгласно член 194, параграф 2 и член 207, параграф 4, първа алинея, както и член 218, параграф 6, втора алинея, буква а), подточка v) от Договора за функционирането на Европейския съюз (C9-0059/2024),
 - като взе предвид член 105, параграфи 1 и 4 и член 114, параграф 7 от своя Правилник за дейността,
 - като взе предвид съвместните разисквания на комисията по международна търговия и комисията по промишленост, изследвания и енергетика в съответствие с член 58 от Правилника за дейността,
 - като взе предвид препоръката на комисията по международна търговия и комисията по промишленост, изследвания и енергетика (A9-0176/2024),
1. дава своето одобрение за оттеглянето на Съюза от Договора за Енергийната харта;
 2. възлага на своя председател да предаде позицията на Парламента съответно на Съвета и на Комисията, както и на правителствата и парламентите на държавите членки и на договарящите се страни по Договора за Енергийната харта.

ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ

Договорът за Енергийната харта (ДЕХ) е многостранно търговско и инвестиционно споразумение, приложимо за енергийния сектор, което беше подписано през 1994 г. и влезе в сила през 1998 г. Европейският съюз е страна по ДЕХ заедно с Евратом, 23-те държави – членки на ЕС, както и Япония, Швейцария, Турция и повечето държави от Западните Балкани и бившия СССР, с изключение на Русия и Беларус, които подписаха споразумението през 1994 г., но така и не го ратифицираха.

Единадесет държави членки (Германия, Франция, Испания, Нидерландия, Италия, Полша, Словения, Люксембург, Дания, Ирландия, Португалия) и Обединеното кралство, които представляват повече от 70% от европейското население, вече решиха да се оттеглят от ДЕХ. Оттеглянето на ЕС е следващата логична стъпка.

ДЕХ е най-използваният от многонационалните корпорации инвестиционен договор за завеждане на дела срещу държави, а броят на делата за уреждане на спорове между инвеститор и държава нараства всяка година. Към 1 декември 2023 г. има данни за 162 производства за инвестиционен арбитраж, образувани по Договора за Енергийната харта, от които около 70% са производства за инвестиционен арбитраж по ДЕХ в рамките на ЕС. Все по-голям брой съдебни производства са насочени срещу мерки в областта на околната среда.

Учените многократно са предупреждавали, че за предотвратяването на тежки кризи в областта на климата ще е необходимо да се ускори постепенното премахване на изкопаемите горива и да се осъществи бърз преход към енергия от възобновяеми източници. Защитата на инвестициите в изкопаеми горива по силата на ДЕХ е в пряк конфликт с необходимостта да се прекрати използването на въглища, нефт и газ, както и с други политики в областта на климата. ДЕХ е дал възможност на многонационалните корпорации за изкопаеми горива да завеждат дела срещу европейските правителства, които прилагат политики, насочени към постепенното премахване на изкопаемите горива или постигането на напредък в областта на справедливия енергиен преход. Скорошни примери за това показват, че ДЕХ не само спъва действията в областта на климата, но и възпрепятства способността на държавите да се справят с енергийната криза и енергийния преход. През 2021 г. германските въглищни предприятия RWE и Uniper поискаха обезщетения за вреди в размер на 2,4 милиарда евро от нидерландското правителство затова, че е определило 2030 г. за краен срок за поетапно премахване на въглищата. През 2022 г. на Италия беше постановено да изплати на британското петролно дружество Rockhopper обезщетение в размер на 250 милиона евро заради решението ѝ да забрани разработването на морски нефтени находища по крайбрежието – практика, на която крайбрежните общности в Италия се противопоставят. А през ноември 2023 г. петролното дружество Klesch Group Holdings Limited предяви иск към ЕС, Германия и Дания за най-малко 95 милиона евро заради данъците върху извънредните печалби, въведени съгласно Регламент (ЕС) 2022/1854 на Съвета с цел да се смекчи икономическото въздействие на високите цени на енергията.

Предложението за оттегляне на ЕС от Договора за Енергийната харта е резултат от дългогодишните усилия на множество сдружения в подкрепа на оттеглянето от договор, който защитава финансовите интереси на многонационалните корпорации за изкопаеми

горива в ущърб на регулаторната автономност и ефективността на социалния преход, свързан с климата. През 2021 г. над 1 милион европейски граждани призоваха държавите от ЕС „да се оттеглят от ДЕХ“. Активисти в областта на климата, синдикални организации, учени, представители на академичните среди и голям брой социални движения обединиха гласовете си, за да разкрият опасностите от този договор, и многократно призоваха държавите да се оттеглят от него. Освен това в своята резолюция от 24 ноември 2022 г. относно резултатите от модернизацията на Договора за Енергийната харта Европейският парламент призова за оттегляне от Договора за Енергийната харта.

При липсата на съществена актуализация на ДЕХ от 90-те години на миналия век насам през ноември 2018 г. беше даден ход на процес на осъвременяване, за да се приведе той в съответствие с принципите на Парижкото споразумение, с изискванията за устойчиво развитие и борбата с изменението на климата, както и със съвременните стандарти за защита на инвестициите.

Предложеният текст за осъвременяване на ДЕХ обаче не е приведен в съответствие с Парижкото споразумение¹, Закона на ЕС за климата² и целите на Европейския зелен пакт³. Осъвременяването също така не е в съответствие с ключовите елементи от резолюцията на ЕП от 23 юни 2022 г. относно бъдещето на международната инвестиционна политика на ЕС, в която се посочва, че ДЕХ „незабавно ще забрани на инвеститорите в изкопаеми горива да предявяват искове срещу договарящите се страни за провеждане на политики за постепенно премахване на изкопаемите горива в съответствие с ангажиментите им по Парижкото споразумение“. Осъвремененият ДЕХ също така не успя да убеди квалифицирано мнозинство от държави членки в Съвета, поради което ЕС не получи мандат да премине към приемане на осъвременяването на Конференцията за Енергийната харта през ноември 2022 г.

Освен това, докато Европейският съюз продължава да бъде член на ДЕХ, дори държавите – членки на ЕС, които вече са се оттеглили от ДЕХ, все още могат да бъдат съдени за провеждането на политиките на ЕС.

Ето защо докладчиците считат, че ЕС не може да остане договаряща се страна по ДЕХ, и приветстват предложението на Комисията относно оттеглянето на Съюза от Договора за Енергийната харта.

Докладчиците приканват Комисията да продължи да насърчава координираното оттегляне на всички държави членки, за да се ограничат отрицателните последици от клаузата за изтичане на срока на действие и ефективно да се предотврати възможността за спорове в рамките на ЕС.

Докладчиците призовават Комисията да продължи усилията си за постигане на съгласие

¹ Споразумение, прието на 21-вата конференция на страните по Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата в Париж на 12 декември 2015 г. (Парижкото споразумение).

² Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета от 30 юни 2021 г. за създаване на рамката за постигане на неутралност по отношение на климата и за изменение на регламенти (ЕО) № 401/2009 и (ЕС) 2018/1999 (Европейски закон за климата).

³ Съобщение на Комисията от 11 декември 2019 г., озаглавено „Европейският зелен пакт“ (COM(2019)0640).

с държавите членки относно споразумение между страните, което ще кодифицира тълкуването, че ДЕХ не се прилага и не е предназначен да се прилага за спорове между държава членка и инвеститор от друга държава членка във връзка с инвестиция, направена от последния в първата държава членка. Освен това те призовават Комисията да се обърне към държавите партньори и да предложи второ споразумение, чрез което договарящите страни по ДЕХ извън ЕС, които желаят да се оттеглят, да могат да неутрализират клаузата за изтичане на срока на действие на реципрочна основа.

ПРИЛОЖЕНИЕ: СУБЕКТИ ИЛИ ЛИЦА, ПРЕДОСТАВИЛИ ИНФОРМАЦИЯ НА ДОКЛАДЧИЦИТЕ

В съответствие с член 8 от приложение I към Правилника за дейността докладчиците Ана Кавацини и Марк Ботенга декларират, че в хода на изготвяне на доклада до приемането му в комисия е получена информация от следните субекти или лица:

Таблица 1. Информация, получена от Ана Кавацини

Субект и/или лице:
Climate Action Network Europe (CAN Europe)
DG ENER, European Commission
Friends of the Earth Europe, on behalf of:
AirClim
Climate Action Network Europe (CAN Europe)
E3G
European Trade Justice Coalition (formerly S2B)
Netzwerk gerechter Welthandel
PowerShift
SOMO
Umweltinstitut München
Veblen Institute
Veblen Institute

Таблица 2. Информация, получена от Марк Ботенга

Субект и/или лице:
Climate Action Network Europe (CAN Europe)
Friends of the Earth Europe, on behalf of:
AirClim
Climate Action Network Europe (CAN Europe)
E3G
European Trade Justice Coalition (formerly S2B)
Netzwerk gerechter Welthandel
PowerShift
SOMO
Umweltinstitut München
Veblen Institute

Списъците по-горе са изготвени в рамките на изключителната отговорност на докладчиците.

ПРОЦЕДУРА НА ВОДЕЩАТА КОМИСИЯ

Заглавие	Оттегляне на Съюза от Договора за Енергийната харта	
Позовавания	06509/2024 – C9-0059/2024 – 2023/0273(NLE)	
Дата на консултацията или на искането за одобрение	7.3.2024	
Водещи комисии Дата на обявяване в заседание	INTA 10.4.2024	ITRE 10.4.2024
Докладчици Дата на назначаване	Anna Cavazzini 21.3.2024	Marc Botenga 21.3.2024
Разглеждане в комисия	21.3.2024	
Дата на приемане	9.4.2024	
Резултат от окончателното гласуване	+: 58 -: 8 0: 2	
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Barry Andrews, Anna-Michelle Asimakopoulou, Tiziana Beghin, Michael Bloss, Paolo Borchia, Marc Botenga, Saskia Bricmont, Cristian-Silviu Buşoi, Jerzy Buzek, Daniel Caspary, Ignazio Corrao, Josianne Cutajar, Arnaud Danjean, Nicola Danti, Paolo De Castro, Martina Dlabajová, Valter Flego, Jens Geier, Markéta Gregorová, Christophe Grudler, Henrike Hahn, Roman Haider, Heidi Hautala, Danuta Maria Hübner, Ivars Ijabs, Karin Karlsbro, Michael Kauch, Seán Kelly, Martine Kemp, Izabela-Helena Kloc, Andrius Kubilius, Bernd Lange, Thierry Mariani, Margarida Marques, Sara Matthieu, Emmanuel Maurel, Eva Maydell, Iskra Mihaylova, Dan Nica, Ville Niinistö, Johan Nissinen, Mauri Pekkarinen, Morten Petersen, Markus Pieper, Samira Rafaela, Robert Roos, Helmut Scholz, Joachim Schuster, Sven Simon, Dominik Tarczyński, Riho Terras, Grzegorz Tobiszowski, Kathleen Van Brempt, Marie-Pierre Vedrenne, Jörgen Warborn, Pernille Weiss, Iuliu Winkler, Juan Ignacio Zoido Álvarez, Carlos Zorrinho	
Заместници, присъствали на окончателното гласуване	Marek Belka, Franc Bogovič, Anna Cavazzini, Matthias Ecke, France Jamet, Bronis Ropè, Ivan Štefanec	
Заместници (чл. 209, пар. 7), присъствали на окончателното гласуване	Ibán García Del Blanco, Matjaž Nemec	
Дата на внасяне	11.4.2024	

ПОИМЕННО ОКОНЧАТЕЛНО ГЛАСУВАНЕ ВЪВ ВОДЕЩАТА КОМИСИЯ

58	+
ECR	Izabela-Helena Kloc, Dominik Tarczyński, Grzegorz Tobiszowski
NI	Tiziana Beghin
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, Franc Bogovič, Cristian-Silviu Buşoi, Jerzy Buzek, Arnaud Danjean, Danuta Maria Hübner, Seán Kelly, Martine Kemp, Andrius Kubilius, Eva Maydell, Markus Pieper, Ivan Štefanec, Jörgen Warborn, Pernille Weiss, Iuliu Winkler, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Barry Andrews, Nicola Danti, Martina Dlabajová, Valter Flego, Christophe Grudler, Ivars Ijabs, Karin Karlsbro, Iskra Mihaylova, Mauri Pekkarinen, Morten Petersen, Samira Rafaela, Marie-Pierre Vedrenne
S&D	Marek Belka, Josianne Cutajar, Paolo De Castro, Matthias Ecke, Ibán García Del Blanco, Jens Geier, Bernd Lange, Margarida Marques, Matjaž Nemec, Dan Nica, Joachim Schuster, Kathleen Van Brempt, Carlos Zorrinho
The Left	Marc Botenga, Emmanuel Maurel, Helmut Scholz
Verts/ALE	Michael Bloss, Saskia Bricmont, Anna Cavazzini, Ignazio Corrao, Markéta Gregorová, Henrike Hahn, Heidi Hautala, Sara Matthieu, Ville Niinistö, Bronis Ropé

8	-
ECR	Johan Nissinen, Robert Roos
ID	Roman Haider, France Jamet, Thierry Mariani
PPE	Daniel Caspary, Sven Simon
Renew	Michael Kauch

2	0
ID	Paolo Borchia
PPE	Riho Terras

Легенда на използваните знаци:

+ : „за“

- : „против“

0 : „въздържал се“